

N. Sergiienko. Socialization in the Internet-environment.

This article is a descriptive analysis of the main and most popular national approaches to understanding the socialization in the internet environment.

Keywords: socialization, internet environment, cyber socialization, cyberspace, virtuality, tertiary socialization.

УДК 001.89:004.5

Л. В. Савенкова

ПЕРСОНАЛЬНИЙ САЙТ ВЧЕНОГО ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНФРАСТРУКТУРИ НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Стаття присвячена питанням веб-представництва вченого у науково-інформаційному просторі. На прикладі конкретного персонального сайту поелементно розглядається важливість професійного підходу до організації і підтримки такого інформаційного ресурсу. Підкреслюється значення повноти та актуальності інформаційних матеріалів, що представляються на сайті, подаються конкретні поради щодо роботи із сайтом.

Ключові слова: персональний сайт, інформаційні ресурси, наукова діяльність, веб-представництво вченого.

Постановка проблеми. Розвиток Інтернет, соціальних мереж, технологій Web-2.0* дав поштовх широкому розповсюдженню професійних і наукових мереж. Інтернет є потужним інструментом для об'єднання людей зі схожими інтересами або спільними поглядами. Представлення інформації про наукові спільноти, спілкування науковців у всесвітній мережі стає невід'ємною складовою сучасної наукової діяльності. Стрімкими темпами зростає і кількість електронних ресурсів, що містять біографічну інформацію, яка стосується конкретних особистостей. Формування електронних біографічних ресурсів відбувається шляхом створення цілого сектору цифрових колекцій даного спрямування.

У практиці електронні колекції, за аналогією із традиційними довідковими ресурсами, які містять біографічні та бібліографічні дані про конкретну особистість, отримали термін «персоналія». Такого роду колекції можуть бути розділом якогось ресурсу (порталу, сайту організації, бази даних) або ж

існувати незалежно. Власне, це інформаційні системи, що дозволяють зберігати дані у цифровому вигляді та забезпечувати доступ до них через Інтернет. Персональна інформація в Інтернеті все більше набирає форми структурованих даних.

На початку 1990-х років більшість із наших співвітчизників дізналися, що для зручності спілкування корисно мати візитівку. Сьогодні досить відомим є вислів: «Хочеш дізнатися про те ким і яким є фахівець – подивись: а що відбувається у нього на сайті?» [Соколов, 2012].

Вага вченого у професійній спільноті, його вплив на події, які відбуваються у обраній ним галузі знань, багато в чому сьогодні визначаються тим, наскільки повно, конструктивно і органічно представлені результати його досліджень у мережі. Центральним елементом веб-представництва вченого є його персональний сайт або сторінка, на яку, як правило, ведуть посилання з усіх інтернет-ресурсів створених за його участі. І навпаки, на персональному сайті вчений розташовує посилання на всі найбільш значні публікації, розробки, події. Посилання на персональний сайт займає почесне місце на візитній картці сучасного вченого. У наукових журналах таке посилання стає обов'язковим атрибутом публікацій.

Зазвичай, найбільш логічним вважається вживати термін «персональна сторінка» або «персональний сайт» лише тоді, коли вони оновлюються самим автором, який розповідає про себе та напрямки своєї діяльності. Саме персональний сайт або сторінка може стати значним джерелом біографічної та бібліографічної інформації, дати можливість представити міжнародній науковій спільноті відомості про свою діяльність, про свої ідеї у вигляді опублікованих та неопублікованих документів, що дозволить вченому вирішувати питання створення власного іміджу у науковому просторі. Такий сайт може використовуватися як база для проведення різного роду досліджень, наукової творчості, для пошуку партнерів, співавторів, сподвижників, опонентів та однодумців у галузі конкретних наукових інтересів. Перспективною є також освітня роль персональних сайтів і сторінок, адже, вони можуть стати інформаційною базою з навчальними матеріалами вчених викладачів для студентів та аспірантів, через них можливе надання онлайн-інформації з курсів та тем, які викладаються у навчальному закладі. Персональний сайт може слугувати, також, у якості реклами готового продукту інтелектуальної діяльності вченого і, насамкінець, є основою для створення наукових біографій. Отже, серед форм

взаємодії і спілкування вчених, каналів отримання і надання інформації, персональний сайт здатний зайняти достойне місце, так як завдяки своїй унікальності, він відкриває вченим і фахівцям нові можливості у сфері вирішення наукових і практичних завдань [Федоров, 2013].

Для користувачів інформаційних ресурсів неформальним побажанням часто є формулювання «за мінімум часу знайти та витягти релевантну конкретному завданню інформацію у максимально наглядній візуальній формі».

Розглянемо можливості електронних ресурсів, які є джерелами біографічної та бібліографічної інформації особистостей, та декілька конкретних інтернет-проектів у яких ставилось завдання представлення персональної інформації про науковця. Для початку визначимось із «персоною» - будемо розшукувати відомості про українського історика, соціолога, етнолога, доктора історичних наук, член-кореспондента НАН України, професора, директора Інституту соціології, психології та соціальних комунікацій НПУ імені М. П. Драгоманова (з 2007 р.), заслуженого діяча науки і техніки України Володимира Борисовича Євтуха. Почнемо пошук з Вікіпедії. За результатами пошуку зазначимо, що інформацію знайдено лише в україномовній версії найвідомішого в мережі ресурсу [Рис. 1].

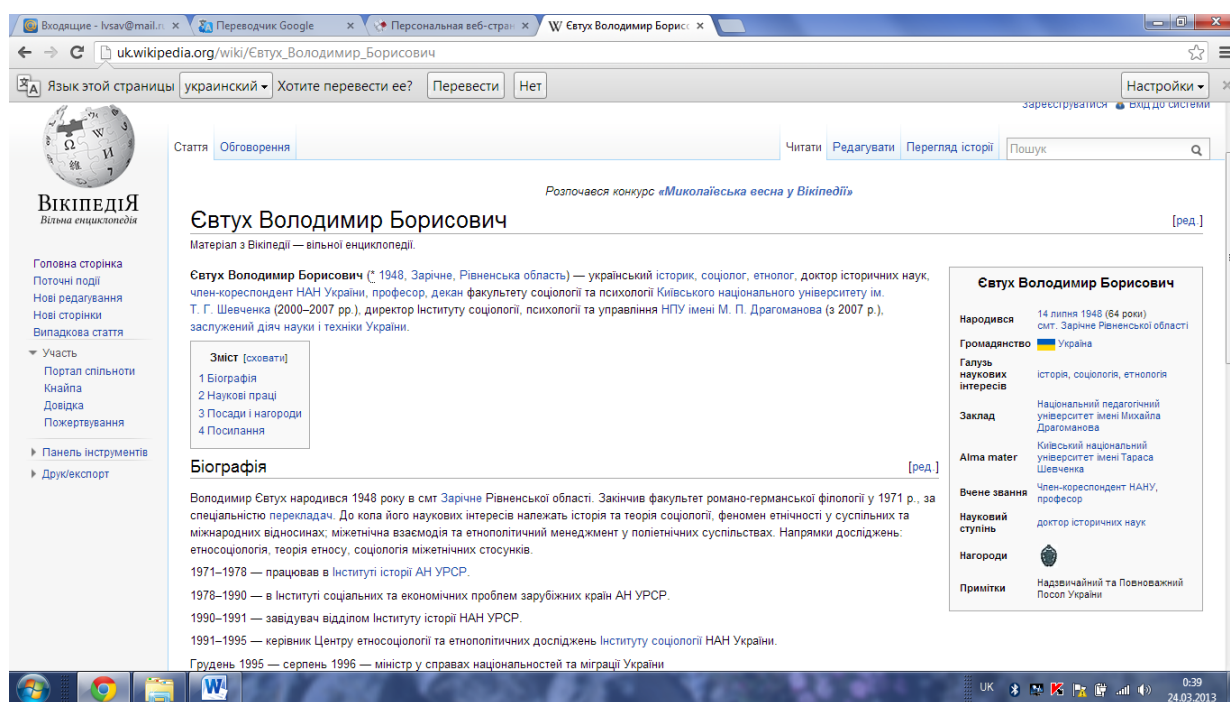

Рис. 1. Сторінка «Євтух Володимир Борисович» у Вікіпедії

Інформація представлена лаконічно за уже загальноприйнятою схемою. Четвертий розділ змісту має посилання на персональний сайт Володимира Борисовича Євтуха, тексти публікацій професора Володимира Борисовича Євтуха у PDF форматі, сайт бібліотеки Вернадського. Це, звісно, полегшує пошук інформації про вченого та прискорює використання ряду ресурсів.

Зазвичай, найбільш поширеним кандидатом на роль першої персональної сторінки є сторінка на сайті організації, де працює вчений [Рис. 2], або організації, яка фахово відслідковує та представляє відомості про вченого, наприклад, національна бібліотека країни [Рис. 3,4]. Саме тут інформація про вченого набуває строгого офіційного статусу. На такому сайті наповнення і підтримка в актуальному стані ключових і статусних полів (посада, ступінь, звання, нагороди) можуть бути доручені спеціалізованій професійній структурі.

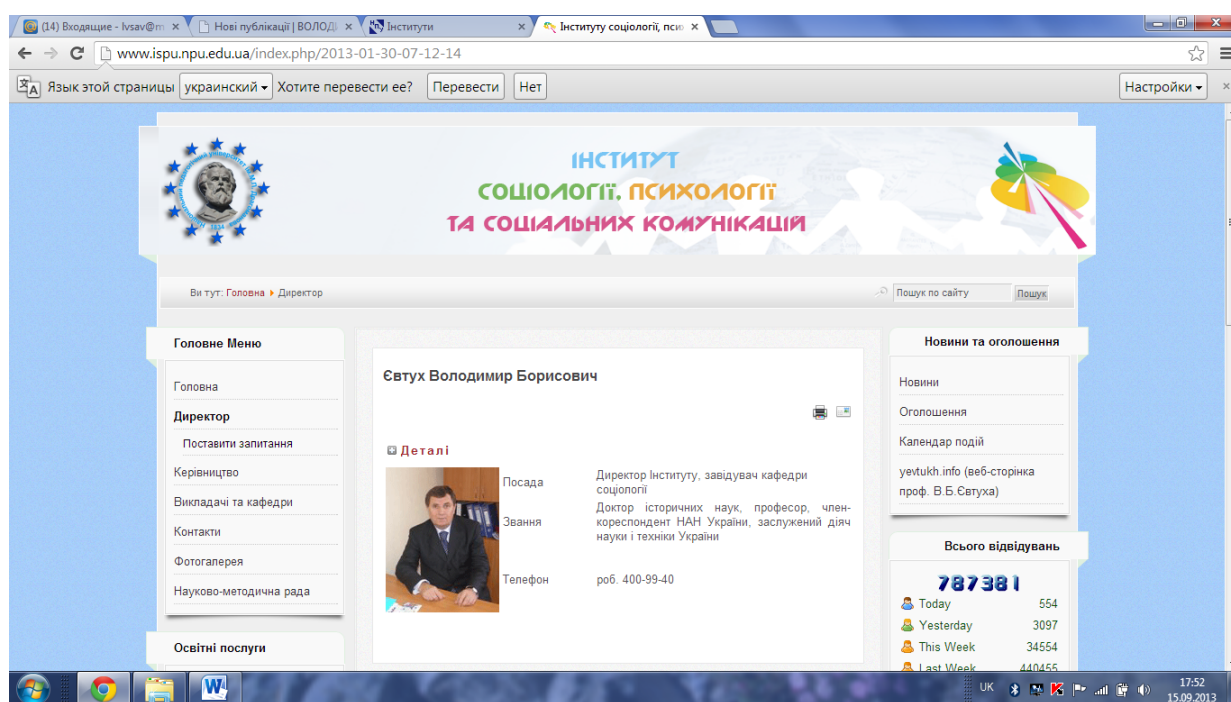

Рис. 2. Сторінка «Євтух Володимир Борисович» на офіційному сайті Інституту соціології, психології та соціальних комунікацій Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

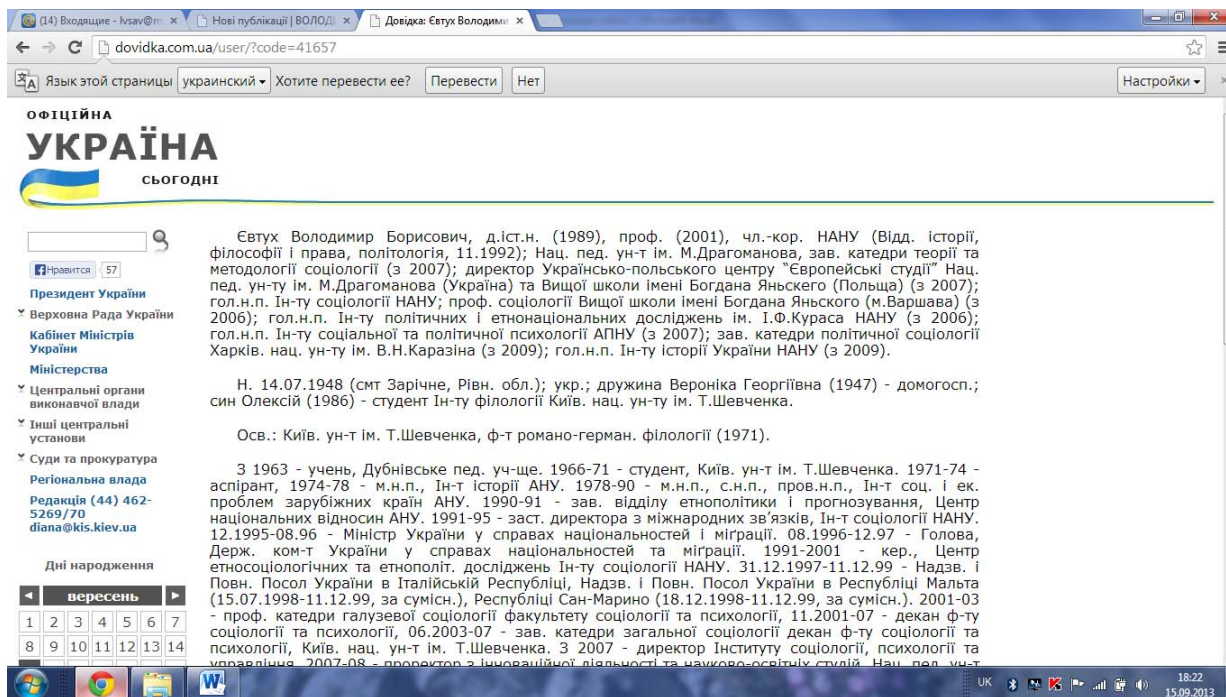

Рис. 3. Інформація про Євтуха Володимира Борисовича на сайті «Офіційна Україна сьогодні»

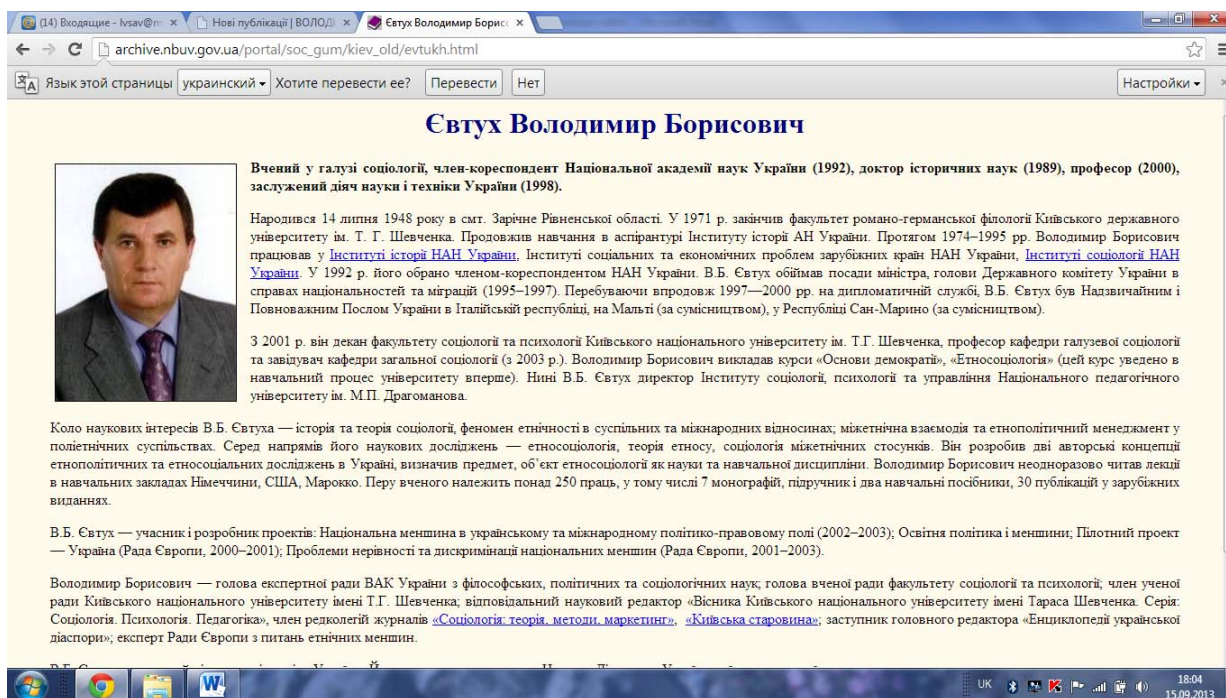

Рис. 4. Сторінка «Євтух Володимир Борисович» на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

Однак, варто зазначити, що офіційні дані про особистість, що відслідковуються фаховим підрозділом організації не можуть бути вичерпними і містять лише основні відомості. Найбільш повні, інформативні

і, головне, актуальні відомості може надати лише сам фігурант персонального ресурсу, саме від нього залежить коректність та оперативність оновлень.

Просування в Інтернет іде різними шляхами. Найкращим веб-майданчиком для ефективної роботи науковця та обміну інформацією сьогодні є персональний сайт. Такий сайт повинен мати достойний зовнішній вигляд, зрозумілі заголовки на першій сторінці, повноцінні статті на наступних сторінках, бути забезпеченим зручною системою навігації, виказувати повагу до будь-якого відвідувача. Зрозуміло, що стиль персонального сайту ученого буде відрізнятися від сайту підприємця, бізнесмена, журналіста, письменника, актора або політика. Різними будуть також принципи організації сайтів уже відомих особистостей і тих, хто лише бажає досягти успіху. Загально прийнятого уявлення про раціональний склад персонального сайту поки-що не сформовано. Кожен сайт, як і особистість, може бути унікальним, однак уже тепер сформувались деякі принципи і вимоги до побудови і підтримки персонального сайту. Основними координатами для перспективного просування сайту є рівень новизни та рівень корисності [Соколов, 2012]. Тому фахівці із сайтобудування рекомендують починати не з оформлення сайту, а з інформативної частини, оскільки змінити дизайн не складає великих труднощів. Окрім того, коли готові всі тексти, фото та модулі, легше буде уявити їх розташування і оформлення. Продумана структура та система гіперпосилань дозволяє швидко пересуватись по меню, підвищує зручність навігації. Найбільш традиційним є розташування меню на першій сторінці вертикально або горизонтально, а у центрі анонси новин (Рис.5).

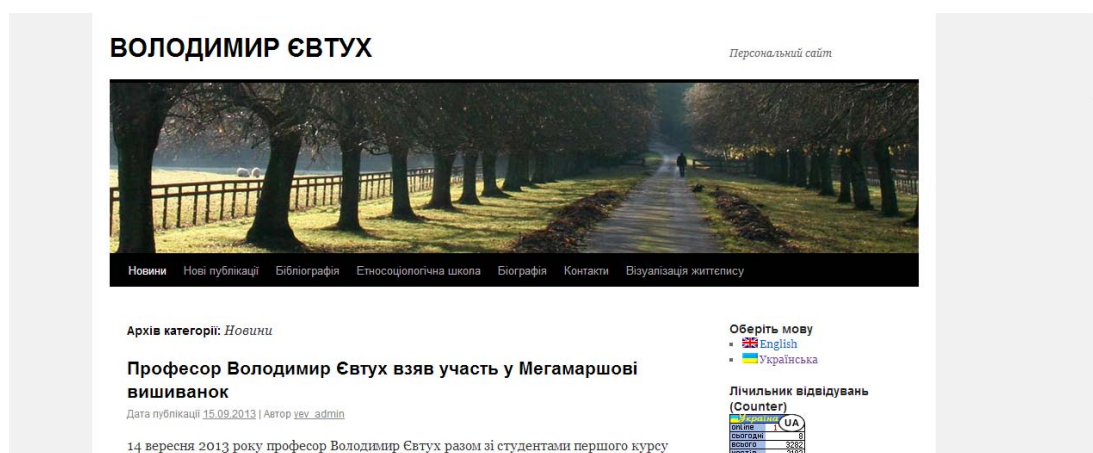

Рис. 5. Розташування меню на головній сторінці персонального сайту Володимира Євтуха

Коли автор сайту бажає привернути увагу користувачів, застосовується технологія меню «розкиданого по екрану», тобто заголовки тем із анонсами розташовуються по всьому полю сторінки і пропонується клацнути мишкою у визначеному місці. Незалежно від виду і місця знаходження головного меню назви його розділів повинні бути ретельно продумані і містити однозначно трактовану інформацію. Важливою є і навігація по сайту. Вона повинна бути зручною, так, щоб користувач із будь-якого місця зміг повернутися на головну сторінку, у розділ меню, а також настільки простою, щоб користувач міг інтуїтивно розуміти, куди йому тиснути для пошуку конкретної інформації [Как создать...].

Безумовно, дуже важливо приділити увагу першій сторінці сайту. Одним із технічних питань, що потребують вирішення при оформленні головної сторінки є вибір послідовності розташування елементів іменної групи у заголовному тегу <title>. За правилами у офіційних документах частіш використовують послідовність: прізвище, ім'я, по-батькові, у а неофіційних: ім'я, по-батькові, прізвище. Для сучасних пошуковиків порядок розташування не має особливого значення, хоча, зазвичай, запит на пошук формується за прізвищем і тому розташування його на першому місці може бути переважніше. Норми англійської мови схиляються до послідовності: ім'я, прізвище. Часто поряд із україномовною версією існують версії іншими мовами, найпоширеніше – англійською, і в цьому випадку представлення іменної групи латиною повинно бути транслітероване за відповідними правилами. Навіть, якщо англійської версії не існує, іменна група обов'язково дублюється латиною, адже вона може використовуватись навіть як компонент URL персонального сайту. Неправильний або некоректний «title» ускладнює вихід на сайт для користувачів пошукових систем.

Вміст першої сторінки сайту повинен коротко розповідати про те, яка інформація міститься на сайті, яке призначення він виконує, які взаємозв'язки можуть очікуватись із користувачами. Ми не знаємо якими шляхами може прийти на сайт користувач, тому бажано відповідним чином поінформувати його про те, ким є та особа, якій належить персональний сайт. Дуже важливим є момент швидкого завантаження першої сторінки, адже користувачі не будуть чекати цього занадто довго. Слід також пам'ятати, що використання безкоштовного хостингу може спричинити появу на екрані різного роду рекламних оголошень.

Дизайн усього сайту залишає автору повну свободу фантазії, однак, варто все ж дотримуватись деяких правил. Оформлення повинно відштовхуватись від ідеї самого сайту; стиль усього сайту повинен бути єдиним не лише у зовнішньому оформленні, а й у деталях; можна експериментувати, але не захоплюватись новими технологіями понад міру, адже дизайн можна поліпшувати постійно.

Для персонального сайту характерні такі елементи, як фотоальбоми, гостьові книги тощо. Важливо, коли на головній сторінці представлено якісну персональну фотографію. Фотографія – одна із найделікатніших складових частин сторінок сайту. Доля представлення фотографій залежить від тих програмних засобів, які будуть використовуватись для цієї мети. Не можна використовувати любительські фотографії поганої якості. Вважається, що розмір фотографій на сторінках сайту має бути обмеженим. Фотографії шириною на всю полосу не є доречними на ділових сторінках, вони повинні бути значно меншими і їх повинен обтікати текст. Якісним повинно бути, також, відео, що викладається на сайті, особливо якщо це лекційний матеріал, або запис виступів на наукових конференціях.

Інформаційне наповнення сайту – дуже важливий і відповідальний момент, до якого слід підходити професійно. Окрім іменної групи, фотографій, основних відомостей про вченого, координатів зв'язку, сторінки сайту повинні містити наукову біографію, інформацію про галузь наукових інтересів, наукові проекти, вибрані публікації тощо.

Персональна сторінка вченого має потужний реформуючий вплив на світ наукових публікацій – регулярно оновлюючи свої персональні дані вчений зміцнює думку про те, що така робота необхідна і не потребує надприродних навичок і трудовитрат і тим самим готує себе до переходу на «живі» публікації. У розділі публікацій корисно розмістити найбільш важливі публікації, а повний список наукових праць подати у окремому файлі. Можна розмістити посилання на списки праць автора, які формуються різними пошуковими системами. Одним із найбільш представницьких і авторитетних джерел такого роду є результат розширеного пошуку в GoogleScholar**, що дозволяє навести відомості про цитування публікацій автора. Якщо організація, де працює автор, має інституційний депозитарій – відкритий архів публікацій своїх науковців, варто зробити посилання на повні тексти публікацій [Рис. 6], тобто представлення вибірки

повнотекстових матеріалів автора буде викликати найбільший інтерес для користувачів.

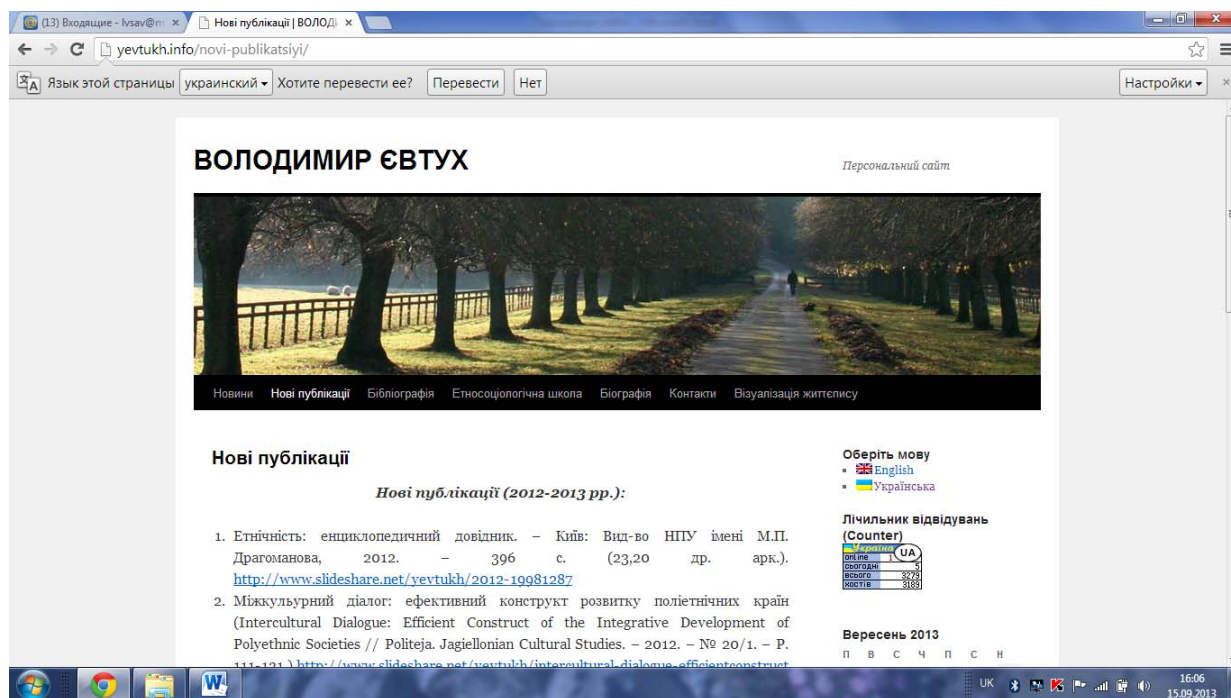

Рис. 6. Зразок сторінки публікацій з посиланням на повні тексти із персонального сайту Володимира Євтуха

Склад відомостей, опис яких регламентується проектом DublinCore***, дозволяє виділити найбільш сутнісні атрибути ресурсу і є не таким складним як його попередник формат MARC (MACHine-ReadableCataloging)****. Угоди DublinCore застосовуються досить широко, адже без загальноприйнятої регламентації складу сторінок сайту вченого, без перетворення відомостей про вченого і його праці в метадані, доступні для семантичної обробки, сучасний науковий Інтернет не може бути повноцінним.

Сама адреса персонального сайту у науковому Інтернеті відіграє роль семантичної ланки між статтею та її автором. Така адреса повинна зайняти важливе місце серед метаданих, що сповіщаються зовнішнім бібліографічним системам при розташуванні статті на сайті. Тобто, сам персональний сайт поступово перетворюється у ключовий елемент інтернет-інфраструктури науки. І, чим багатограннішою буде представлена діяльність вченого на сторінках сайту, чим більше аспектів буде висвітлено, чим мобільнішим буде оновлення інформації, тим більше шансів, що сторінки

знайдуть своїх користувачів, тим кориснішими і цікавішими будуть вони для інтернет-аудиторії.

Назва публікації на slideshare*****	Переглядів	Завантажень
Volodymyr Yevtukh Presentation ASN 2013	174	
Ethnicity: Ukrainian Perspectives	92	1
AbouttheEthnicity: Handbook	95	
Володимир Євтух. Етнічність: енциклопедичний довід...	523	4
Volodymyr Yevtukh's Selected Works	71	
Етнічність у транснаціональному соціальному прост...	202	5
Volodymyr Yevtukh. Orange Bewegung in der Ukraine	108	2
Intercultural Dialogue: Efficient Construct of th...	129	2
Володимир Євтух у інформаційно-комунікаційному п...	937	6
II засідання Наукової етносоціологічної школи пр...	189	1
Ukraines ethnic minorities between politics and r...	193	3
The role of government and ngo	306	4
The dynamics of interethnic relations in Crimea	276	2
RomainUkraine	383	1
Prospects of Ukraines cooperation with European a...	177	1
National minorities in Ukraine	712	8
Migration situationin Ukraine	263	3
Koreans in ethnicnational population structure of...	244	3
Ethnic problems on Ukrainian space	161	2
EthnicmobilitiesinUkraine	125	3
Contemporary migrations in the Ukraine	119	
Programm 3. 6. okt. 2012 (prof. Yevtukh)	323	
Програма перебування професора Володимира Євтуха ...	161	
Програма IV засідання Етносоціологічної школи Вол...	180	

Program of the III-rd Session of Volodymyr Yevtukh...	148	
III Session of Volodymyr Yevtukh Ethnociologica...	1056	
Human Values in Intercultural Space Conference Pr...	464	
Russians (Russkiye) in Ukraine: Mythicizing the M...	619	2
Загалом	8430	53

Рис. 7. Таблиця із відомостями по slideshare про використання документів із сайту Володимира Євтуха

У таблиці [Рис. 7] наведені відомості, які свідчать про активність використання ряду ресурсів із сайту Володимира Євтуха, взятого нами за приклад. За статистикою можна зрозуміти, що наукові матеріали розміщені на сайті викликають значний інтерес у колег та майбутніх дослідників.

Сучасні технічні засоби зв'язку значно полегшують та прискорюють налагодження безпосередніх контактів між ученими. У наукознавстві все більше уваги приділяється інтенсивності використання каналів формальної і неформальної комунікації, а також зв'язкам між інформаційною та творчою активністю учених. Відповідно, інформація і комунікація продовжують все тісніше пов'язуватись між собою у сучасному середовищі прискореного розвитку технологій, у результаті чого підвищується наукова активність [Корниенко, 2012]. Тобто, інноваційні технології забезпечують, передусім, оперативність обміну науковими ідеями та знаннями. Існування ж персонального веб-сайту вченого урізноманітнює і спрощує форми професійних контактів, дозволяє конструктивно презентувати себе, окреслити коло своїх інтересів і можливостей.

Примітки

*Web-2.0 - поняття, яким користуються для позначення ряду технологій та послуг Інтернету. Окрім цього, цим поняттям описують зміну сприйняття Інтернету користувачами.

**GoogleScholar - вільна доступна пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін.

***DublinCore – стандарт метаданих, простий та ефективний набір для опису широкого діапазону мережевих ресурсів.

***MARC (MACHine-ReadableCataloging) – «машиночитана каталогізація», формат машиночитаного каталогізаційного запису.

****Slideshare – інтернет-сервіс з надання послуг хостингу та пошуку.

Д ж е р е л а

Володимир Євтух : персональний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yevtukh.info/>.

Горбунов-Посадов М. Персональная веб-страница ученого [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.osp.ru/os/2012/08/13019264/>.

Как создать личный сайт? // SiteEdit : программа создания и управления сайтами [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.siteedit.ru/personal/>.

Корниенко В. А. Эффективность использования персональных инновационных коммуникативных каналов общения в профессиональной деятельности [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://www.gpntb.ru/ntb/ntb/2012/12/ntb_12_6_2012-%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf.

Соколов А. 30 характерных ошибок на персональных сайтах : доклад на Конференции «Стратегии творчества» 23/06/2012 [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://www.treko.ru/show_article_2336.

Федоров А. Важность персональной страницы ученого для библиографа // Идеи простых решений : авторский блог А. Федорова 28/10/2013 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ideafor.info/?p=2155>.

Reasons Every Scientist Needs a Homepage / Alan Marnetton February 28th, 2011 [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.benchfly.com/blog/5-reasons-every-scientist-needs-a-homepage/>.

L. Savenkova. Scientist's personal site as an infrastructure element of scientific-information scope.

This article deals with the problem of scientist's web-representation in scientific-information scope. The importance of professional approach to organizing and support of such kind information resource is covered on the example of a certain personal site. The significance of fullness and actuality of information materials introduced on site is underlined in this research work, some certain advice on using web-site are given by the author.

Keywords: *personal site, information resources, research work, scientist's web-representation.*